

مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی امام حسن (ع)

راهنمای خود مراقبتی بیوپسی کبد (نمونه برداری از کبد)

دفتر آموزش سلامت بیمارستان امام حسن (ع) جنورد
تأیید کننده :

دکتر مسلم سلطانی فوق تخصص گوارش و کبد

کد محتوا: ۲

گروه هدف: بیماران

بهار ۹۸

بازنگری مجدد: تابستان ۱۴۰۴

اثر خواب آلودگی داروهای مسکن ممکن است برای چند ساعت در شما باشد. توصیه می شود در روز بیوپسی کبد رانندگی نکنید. در صورتی که احساس خواب آلودگی شدید دارید از حرکت به تنهایی و بدون همراه نیز اجتناب کنید و تا رسیدن به منزل در کنار و با همراه خود حرکت کنید. امروز را بیشتر در منزل استراحت کنید و از فعالیت سنگین مثل بلند کردن اجسام سنگین پرهیز کنید. شب بعد از نمونه برداری شام سبکی مثل سوپ بخورید. به مصرف داروی خاص یا آنتی بیوتیک احتیاج نیست. در صورت احساس درد میتوانید قرص مسکنی را که پزشک برای شما تجویز کرده است مصرف کنید. روز بعد از نمونه برداری با استحمام می توانید پانسمان کوچکی که روی محل نمونه برداری است را بردارید و دور بریزید. روز بعد می توانید غذای عادی مصرف کنید و فعالیت طبیعی و عادی داشته باشید.

در صورت بروز درد یا ناراحتی شدید شکم و سرگیجه و ضعف شدید یا تب به پزشک و پرستار خود اطلاع دهید

منابع :

کتاب پرستاری داخلی جراحی بیماری های کبد و مجاری صفراوی برونر سوارث ۲۰۲۲

❖ پاسخگویی به سوالات بعد از ترخیص هر روز به جز ایام تعطیلات ساعت ۱۴ الی ۱۵ : خانم ریحانی
۰۹۱۵۶۴۱۶۸۹۳

❖ سامانه نوبت دهی اینترنتی درمانگاه تخصصی و فوق تخصصی :

www.Nobat.nkums.ac.ir

❖ شماره تلفن نوبت دهی درمانگاه تخصصی و فوق تخصصی :

۳۱۵۱۴۲۲۰

آدرس سایت آموزش به بیمار بیمارستان جهت کسب اطلاعات بیشتر :

www.nkums.ac.ir

عارضه شایعتر نمونه برداری از کبد احساس درد در محل ورود سوزن و سمت راست شکم و یا شانه راست است. این احساس درد معمولاً مبهم و خفیف است. این احساس درد معمولاً با نفس کشیدن قدری بیشتر می شود و ظرف چند ساعت تا یک روز بعد معمولاً از بین می رود. گاهی اوقات این درد ممکن است بیشتر طول بکشد و بعد از مرخص شدن تا مدت ها درد خفیفی در محل نمونه برداری داشته باشید. برای کاهش درد می توانید از مسکن خوراکی که پزشک برایتان تجویز کرده استفاده کنید. در صورت درد شدیدتر که به این داروها جواب ندهد بهتر است با پزشک یا بیمارستانی که در آن نمونه برداری شده اید تماس بگیرید.

خونریزی از محل نمونه برداری معمولاً خیلی کم می باشد. مقادیر بسیار کم خونریزی داخل کبد یا شکم ممکن است رخ دهد و معمولاً مشکلی بجز درد خفیف ایجاد نمی کند. از هر ۱۰۰۰ بیمار تحت نمونه برداری کبد ۳ بیمار ممکن است دچار خونریزی بیشتر شوند. خونریزی معمولاً در ساعات اولیه رخ می دهد. برای همین شما باید حداقل ۴ ساعت تحت نظر باشید. علامت ادامه خونریزی افت فشارخون و افزایش ضربان قلب می باشد که در اینصورت شما باید برای مدت بیشتری در بیمارستان تحت نظر باقی بمانید. عوارض دیگر نمونه برداری مثل نشت صفرا به داخل شکم و سوراخ شدن کیسه صفرا یا روده و عفونت بسیار نادر می باشد و با درد و ناراحتی شدید شکم و تب و لرز مشخص می شود. در صورتیکه شما درد و ناراحتی بعد از نمونه برداری دارید به پرستار یا پزشک خود اطلاع دهید.

بیوپسی یا نمونه برداری از کبد چیست؟

در بیوپسی کبد یک تکه بسیار کوچک از کبد شما نمونه برداری می شود و زیر میکروسکوپ توسط پزشک متخصص آسیب شناسی بررسی می شود با کمک این روش اطلاعات بیشتری از وضعیت کبد شما و در نتیجه نحوه و چگونگی درمان شما بدست آید.

با بیوپسی کبد چه نتیجه ای بدست می آید؟

در نمونه برداری از کبد و بررسی روی نمونه کبد جزئیات کاملتری از آنچه در کبد رخ داده است، بدست می آید که با انجام سونوگرافی کبد یا سایر آزمایشات و عکس برداری های دیگر بدست نمی آید. پزشکان با نمونه برداری کبد از شدت و میزان پیشرفت بیماری کبدی نیز مطلع می شوند.

برای آمادگی قبل از نمونه برداری کبد چه اقداماتی باید انجام دهید؟

• از شما خواسته می شود تا با انجام آزمایشات خون و سونوگرافی از سلامت خون و کبد شما مطلع شوند .
• همچنین لازم است تا حداقل شش ساعت قبل از نمونه برداری از کبد از خوردن غذا پرهیز کنید. این بدین معنا است که برای نمونه برداری از کبد باید ناشتا باشید. بعضی از پزشکان تنها قبل از انجام نمونه برداری از کبد ممکن است از شما بخواهند تا مقدار کمی چای یا شیر بنوشید.

برای انجام نمونه برداری کبد به یک سوزن بیوپسی کبد نیز احتیاج است. این سوزن وظیفه گرفتن و بیرون آوردن نمونه کبد را انجام می دهد .

نمونه برداری از کبد چگونه انجام می شود؟

شما روی یک تخت به حالت خوابیده به پشت (طاق باز) می خوابید. قبل از خوابیدن روی تخت حتما اگر احساس پری مثانه یا روده می کنید به دستشویی بروید، چراکه شما حداقل تا ۲ ساعت بعد از نمونه برداری باید به پهلوی راست روی تخت بخوابید و بهتر است در این مدت از تخت پایین نیایید.

بعد از آماده شدن نهایی یک پرستار به دست شما آنژیوکت وارد می کند و سرمی را به آن وصل می کند. از این راه پزشک داروی مسکن و ضد درد برای شما استفاده می کند. با این داروی مسکن و ضد درد، ورود سوزن نمونه برداری به بدن و کبد کمتر احساس می شود. شما با این دارو به هیچ وجه بیهوش نمی شوید و در تمام مراحل نمونه برداری کبد می توانید با پزشک همکاری کنید. تا اینجا هیچگونه اقدام دردناکی برای شما انجام نشده است.

در زمان نمونه برداری از کبد در حالیکه به پشت روی تخت (طاق باز) و نزدیک لبه راست تخت خوابیده اید، از شما خواسته می شود تا دست راست خود را زیر سر خود بگذارید. لباس ناحیه قفسه سینه سمت راست کنار زده می شود و پزشک محل دقیق انجام نمونه برداری از کبد را با انگشتان دست خود مشخص می کند و علامت می گذارد. سپس با ماده ضدعفونی بتادین کافی محل نمونه برداری ضدعفونی می شود. در این زمان شما با داروی مسکن کمی خواب آلوده شده اید با یک سوزن نازک ماده بیحس کننده موضعی لیدوکائین تزریق می شود. ممکن است سوزش ورود این سوزن را احساس کنید.

بعد از آن با اثر این داروی بیحس کننده موضعی و تزریق بیشتر داروی مسکن احساس بیشتری از درد نخواهید داشت.

پزشک محل ورود سوزن نمونه برداری را با یک تیغ خیلی ظریف باز کرده و سپس سوزن نمونه برداری از پوست و فاصله بین دنده ای به سمت کبد شما عبور داده می شود. باتوجه به اندازه بزرگ کبد سوزن آهسته آهسته به سطح کبد نزدیک می شود. از شما خواسته می شود تا با تنفس آهسته ولی بلند پزشک خود را به رسیدن سوزن نمونه برداری به سطح کبد کمک کنید. سپس از شما خواسته می شود تا برای چند لحظه کوتاه تنفس نکنید. در این لحظه از راه دهان یا بینی برای چند لحظه نفس نکشید، در این زمان پزشک با کمک سوزن نمونه برداری ظرف چند ثانیه تکه کوچکی از کبد شما را نمونه برداری می کند. ممکن است عبور دادن سوزن و نمونه برداری برای ۲ بار تکرار شود تا نمونه کافی بدست آید. سپس محل نمونه برداری بدقت پانسمان می شود و از شما خواسته می شود تا روی پهلوی راست خود روی کیسه ای از شن بخوابید تا محل نمونه برداری بیشتر پانسمان و محافظت شود. احتیاجی به بخیه نیست.

بعد از نمونه برداری از کبد چه می شود؟

نمونه کبد بدست آمده در ظرف مخصوص قرار داده شده و برای ارسال به آزمایشگاه آسیب شناسی آماده می شود. شما باید چهار ساعت تحت نظر باشید. در این چهار ساعت نباید غذا بخورید و مقداری سرم وارد رگ شما می شود. فشار خون و نبض شما مرتب توسط پرستار اندازه گیری می شود. برای حداقل ۲ ساعت باید به پهلوی راست خوابیده باشید. در صورت وجود درد مسکن اضافی تجویز خواهد شد. تمام این مراحل که توسط پزشک و پرستار با تجربه انجام می شود مطمئن و بدون خطر است.